

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ ПРЕЗ ВТОРОТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2015 ГОДИНА (ПРЕДВАРИТЕЛНИ ДАННИ)

През второто тримесечие на 2015 г. БВП възлиза на 21 068 млн. лв. по текущи цени. Преизчислен в евро, БВП е съответно 10 772 млн., като на човек от населението се падат 1 497 евро. Сезонно изгладените данни показват растеж от 2.2% на БВП през второто тримесечие на 2015 г. в сравнение със съответното тримесечие на предходната година и 0.5% спрямо първото тримесечие на 2015 година.

БВП в стойностен обем, текущи цени

Второ тримесечие на 2015 година

По предварителни данни производеният брутен вътрешен продукт¹ (БВП) през второто тримесечие на 2015 г. възлиза на 21 068 млн. лв. по текущи цени (табл. 1 от приложението). На човек от населението се падат 2 928 лв. от стойностния обем на показателя. При среден за тримесечието валутен курс от 1.76932 лв. за 1 щатски долар БВП възлиза на 11 908 млн. долара и съответно на 1 655 долара на човек от населението. Преизчислена в евро, стойността на БВП възлиза на 10 772 млн. евро, като на човек от населението се падат 1 497 евро.

Създадената от отраслите на националната икономика брутна добавена стойност² през второто тримесечие на 2015 г. възлиза на 17 975 млн. лв. по текущи цени.

През второто тримесечие на 2015 г. относителният дял на аграрния сектор в добавената стойност на икономиката е 4.4%, което представлява намаление на равнището му с 0.9 процентни пункта спрямо същото тримесечие на предходната година. Индустриалният сектор увеличава относителния си дял в добавената стойност на икономиката с 0.2 процентни пункта и достига 30.6%. Относителният дял на добавената стойност, реализирана от дейностите в сферата на услугите, се увеличава до ниво от 65.0% при 64.3% през съответния период на предходната година.

¹ **Брутният вътрешен продукт по пазарни цени** е крайният резултат от производствената дейност на резидентните производствени единици. Той може да се дефинира по три начина:

- БВП е сума от брутната добавена стойност, създадена от различните институционални сектори или различните икономически дейности на икономиката, плюс данъците минус субсидиите върху продуктите. БВП е балансова позиция в състава на производствената сметка за националната икономика.

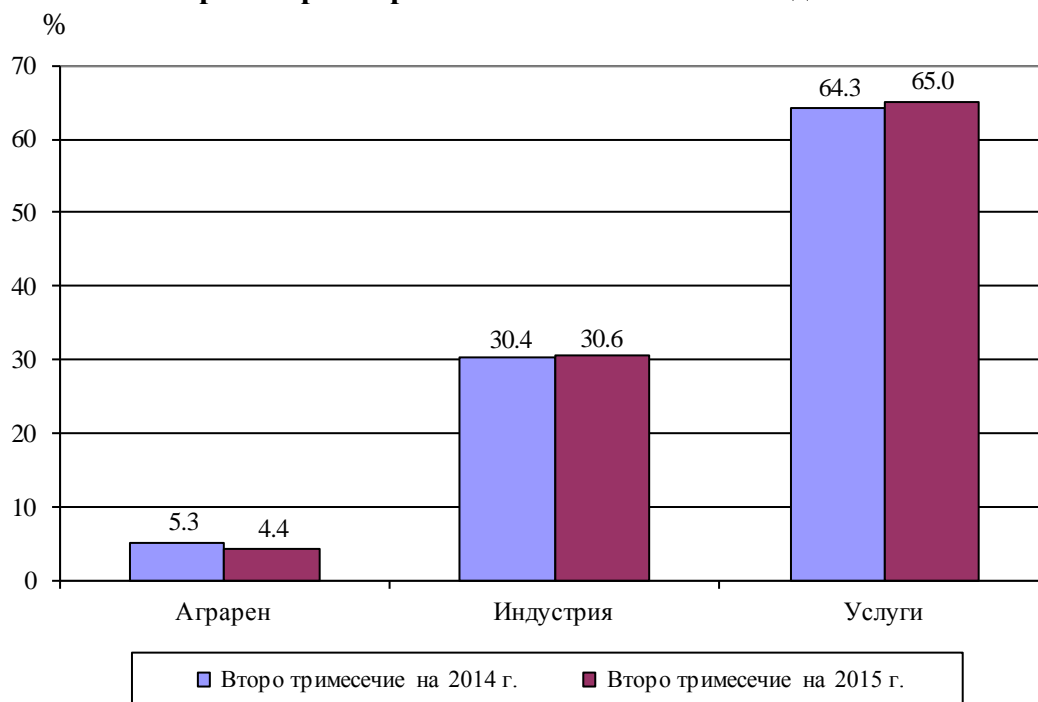
- БВП е сума от категориите крайно използване на продукти и услуги от резидентните институционални единици (фактическо крайно потребление и бруто капиталобразуване) плюс износа на стоки и услуги минус вноса на стоки и услуги.

- БВП е сума от генерираните доходи в състава на сметка „Формиране на дохода“ (компенсация на наетите, данъци върху производството и вноса минус субсидии, брутен опериращ излишък и смесен доход).

² **Брутната добавена стойност (БДС) по базисни цени** е балансираща позиция в състава на производствената сметка, изчислявана като разлика между произведената брутна продукция по базисни цени и междинните производствени разходи по цени на купувач.

Фиг. 1. Относителен дял на brutната добавена стойност по икономически сектори през второто тримесечие на 2014 и 2015 година

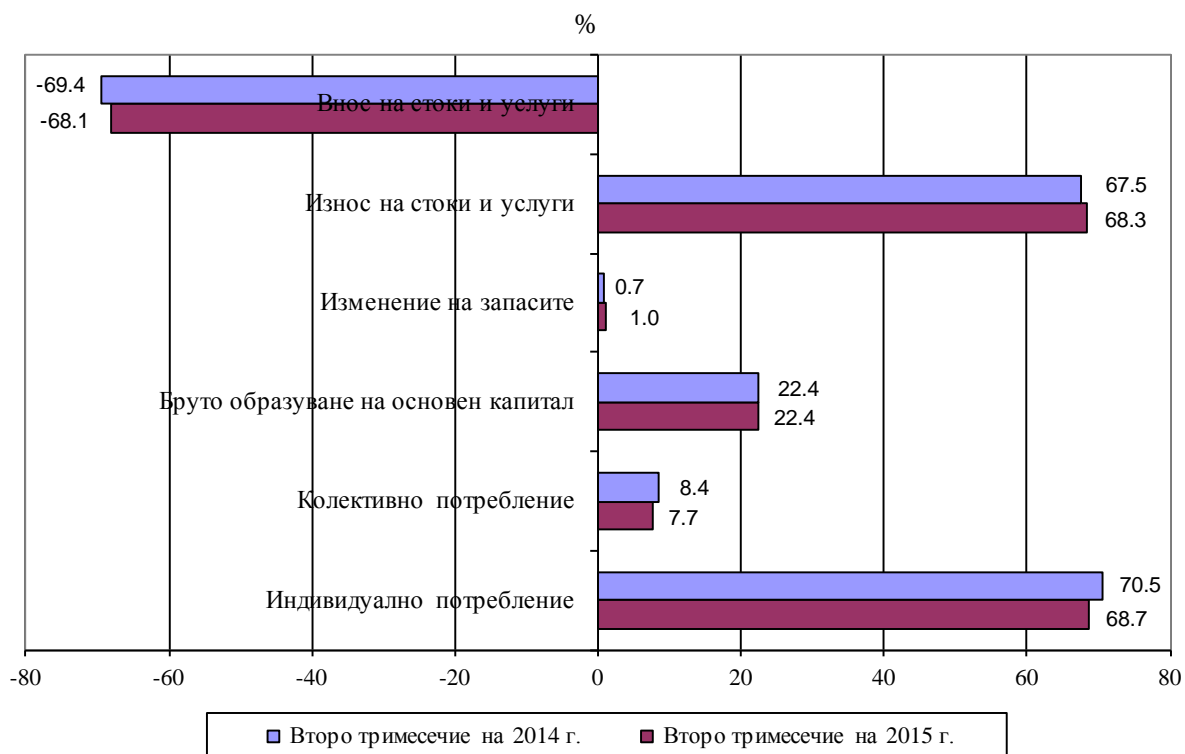
За крайното потребление¹ през второто тримесечие на 2015 г. се изразходват 76.4% от произведения БВП. Инвестициите (бруто образуване в основен капитал²) формират 22.4% от произведения БВП. Външнотърговското салдо от стоки и услуги е положително.

¹ Разходите за крайно потребление включват разходите на резидентните институционални единици (домакинства, нетърговски организации, обслужващи домакинствата, държавно управление) за продукти и услуги, използвани за индивидуално потребление на населението и за колективно потребление на обществото. В съответствие с принципите на националната концепция разходите на домакинствата за индивидуално потребление включват разходи за продукти и услуги на територията на страната и в чужбина.

² Бруто образуването в основен капитал се състои от придобитите минус отписаните дълготрайни активи от резидентните производители през определен отчетен период. Дълготрайните активи могат да бъдат материални и нематериални активи, произведени в процеса на производството или от внос, които се използват многократно в производствения процес за повече от една година.

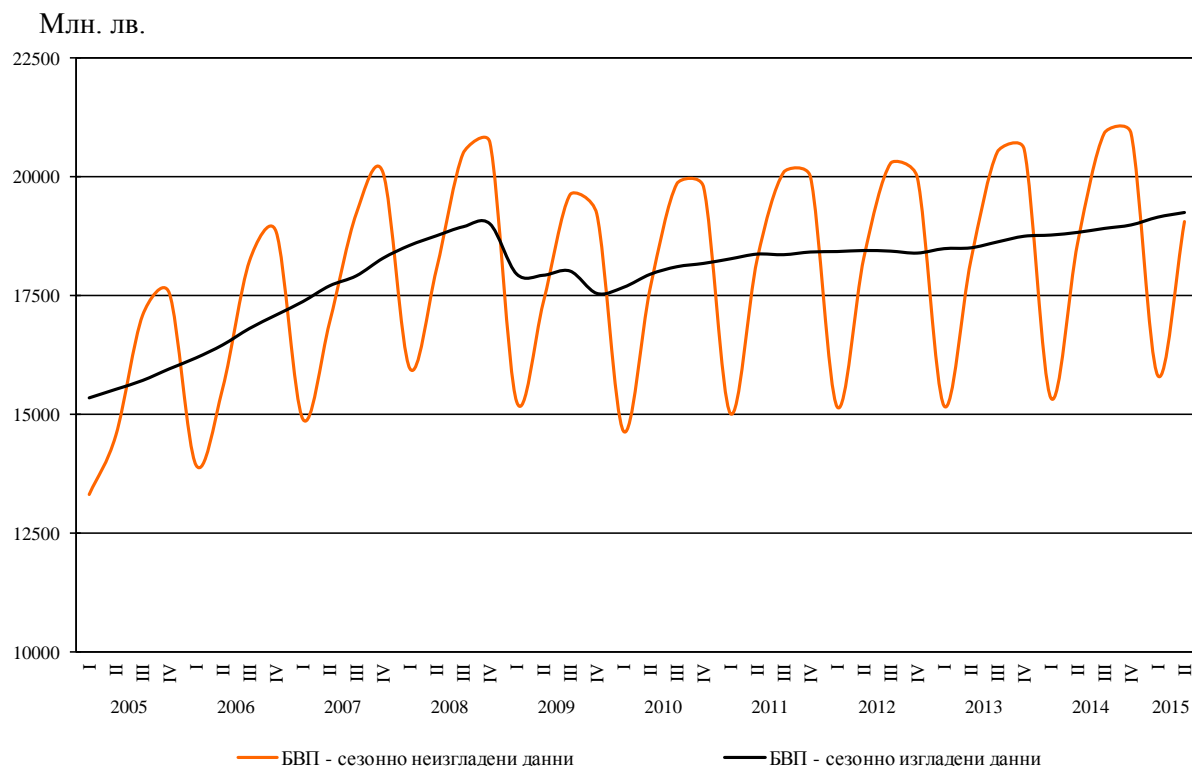

Фиг. 2. Компоненти на използвания БВП през второто тримесечие на 2014 и 2015 година

Фиг. 3. БВП по тримесечия по средногодишни цени на 2010 година

Темп на прираст на БВП, общо и по компоненти

Тримесечни изменения

През второто тримесечие на 2015 г. БВП¹ нараства спрямо първото тримесечие с 0.5% според сезонно изгладените данни (табл. 2 от приложението). Брутната добавена стойност в икономиката нараства също с 0.5%.

По предварителни данни за второто тримесечие на 2015 г. крайното потребление нараства спрямо предходното тримесечие с 0.1%, а бруто образуването в основен капитал - с 0.4%. Износът на стоки и услуги намалява равнището си с 3.9%, а вносът на стоки и услуги - с 1.6%.

¹ Сезонното изглаждане на статистическите показатели в НСИ се провежда по хармонизирана европейска методология, описана в „Ръководство на Европейската статистическа система за сезонно изглаждане“. Процедурата се осъществява с помощта на разработения от Евростат софтуерен продукт Demetra, при което се прилага алгоритъмът TRAMO/SEATS. На сезонно изглаждане се подлагат тримесечните данни за компонентите на БВП по производствения метод и по компоненти на разходите за крайно използване. Прилага се директен метод за сезонно изглаждане, при който агрегираните показатели и техните компоненти се подлагат на самостоятелно изглаждане. В резултат на това е налице неадитивност на сезонно изгладените данни - агрегираните показатели не са равни на сумата от техните компоненти.

Годишни изменения

БВП нараства с 2.2% през второто тримесечие на 2015 г. в сравнение със същото тримесечие на предходната година според сезонно изгладените данни (табл. 2 от приложението).

През второто тримесечие на 2015 г. спрямо същото тримесечие на предходната година брутната добавена стойност се увеличава с 1.8%. Динамиката на брутната добавена стойност се определя от регистрирания растеж в: Операции с недвижими имоти - 6.2%, Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности - 5.3%, Промисленост - 3.2%, Селско, горско и рибно стопанство - 2.8%, Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство - 1.2%, Създаване и разпространение на информация и творчески продукти, далекосъобщения - 0.6%, Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа - 0.2%, Финансови и застрахователни дейности - 0.1%.

По отношение на компонентите на крайното използване принос за регистрирания положителен икономически растеж има крайното потребление с ръст от 1.5% и бруто образуването на основен капитал, което нараства също с 1.5%. Износът на стоки и услуги се увеличава с 6.1%, а вносът на стоки и услуги - с 8.5%.

Методологични бележки

Тримесечното изследване на националните икономически сметки за БВП и неговите компоненти се разработва в съответствие с методологическите принципи на Европейската система от национални и регионални сметки в Европейския съюз, приети с Регламент (ЕС) № 549/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 година.

Изследването се провежда регулярно от 1996 година. Динамичните редове от данни по показатели са налични в сайта на НСИ¹.

Резултатите от изследването са предварителни. Те се основават на наличната месечна и тримесечна статистическа и административна информация и се актуализират ежегодно (в срок до 9 месеца след края на отчетната година) с данни от годишните изчерпателни изследвания в областта на икономическата статистика, както и въз основа на актуализирана административна информация.

Изчисленията се основават на прилаганите два независими подхода за оценка: производствен метод и метод на крайното използване. Различията в оценките на показателя по двата метода се посочват като небалансирана сума от страна на крайно използвания БВП.

¹ Вж. www.nsi.bg, Макроикономическа статистика.

Приложение

Таблица 1

Брутен вътрешен продукт за второто тримесечие на 2015 година¹

		Второ тримесечие на 2015 година		
		стойностен обем в текущи цени - млн. лв.	относителен дял	
			в БДС - %	в БВП - %
1	Брутна добавена стойност по икономически сектори (2+3+4):	17975	100.0	85.3
2	Аграрен сектор	784	4.4	3.7
3	Индустрия	5510	30.6	26.2
4	Услуги	11681	65.0	55.4
5	Корективи	3093		14.7
6	Брутен вътрешен продукт (1+5=7+10+13+16)	21068		100.0
	По елементи на крайното използване:			
7	Крайно потребление (8+9)	16099		76.4
8	Индивидуално	14486		68.7
9	Колективно	1613		7.7
10	Бруто капиталобразуване (11+12)	4921		23.4
11	В основен капитал	4721		22.4
12	Изменение на запасите	200		1.0
13	Външнотърговско салдо (14-15)	48		0.2
14	Износ на стоки и услуги	14383		68.3
15	Внос на стоки и услуги	14335		68.1
16	Статистическа разлика	0		0.0

¹ Сезонно неизгладени данни.

Таблица 2

Темп на прираст на БВП - общо и по компоненти¹

(Проценти)

	Темп на прираст спрямо предходното тримесечие				Темп на прираст спрямо съответното тримесечие на предходната година			
	III 2014	IV 2014	I 2015	II 2015	III 2014	IV 2014	I 2015	II 2015
1 Брутна добавена стойност по икономически сектори (2+...+11):	0.4	0.3	0.6	0.5	1.9	1.2	1.7	1.8
2 Селско, горско и рибно стопанство	2.7	0.3	0.5	-0.8	3.7	3.9	5.1	2.8
3 Добивна промишленост; преработваща промишленост; производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	0.7	0.5	1.3	0.6	4.0	2.9	3.4	3.2
4 Строителство	0.4	0.5	-1.1	-0.4	-1.0	1.1	-0.8	-0.7
5 Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	0.3	0.3	0.4	0.3	1.7	1.5	1.8	1.2
6 Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	0.2	-0.4	0.4	0.4	0.7	0.0	0.3	0.6
7 Финансови и застрахователни дейности	-1.7	0.6	0.3	0.9	0.0	2.5	0.5	0.1
8 Операции с недвижими имоти	1.2	1.1	1.8	1.9	1.5	2.6	4.5	6.2
9 Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	1.3	0.9	1.5	1.5	7.8	4.3	4.0	5.3
10 Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа	-0.2	0.0	0.0	0.3	0.8	0.0	0.0	0.2
11 Култура, спорт и развлечения; други дейности; дейности на домакинства като работодатели; недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление; дейности на екстериториални организации и служби	0.1	-0.6	0.7	-0.1	-1.5	-7.3	0.2	0.0
12 Корективи	0.5	0.8	2.7	-0.1	2.5	3.7	6.0	4.0
13 Брутен вътрешен продукт	0.4	0.4	0.9	0.5	1.5	1.3	2.0	2.2
По елементи на крайното използване:								
14 Крайно потребление	0.3	1.1	0.0	0.1	0.8	1.4	1.1	1.5
15 Индивидуално	0.2	1.1	-0.3	0.2	0.6	0.9	0.3	1.2
16 Колективно	0.2	0.5	-0.4	0.0	1.0	1.6	0.7	0.3
17 Бруто капиталобразуване
18 В основен капитал	0.7	0.6	-0.1	0.4	4.4	3.3	2.1	1.5
19 Изменение на запасите
20 Външнотърговско салдо
21 Износ на стоки и услуги	-2.6	8.3	4.8	-3.9	-2.8	5.4	12.9	6.1
22 Внос на стоки и услуги	0.7	4.6	4.7	-1.6	2.6	7.5	9.7	8.5
23 Статистическа разлика

¹ По средногодишни цени на 2010 г., сезонно изгладени данни с корекция в разликите в броя на работните дни, проценти. Темпът на прираст е изчислен въз основа на верижно обвързани оценки на компонентите на БВП по средногодишни цени на 2010 година.